

Pérez Llorca, Miquel (Miquel la Panadera) (LIT)

(Benidorm 1895-Huelva 1951) Fill de Tomàs Pérez i Vicenta Llorca, són molt escasses les dades precises sobre el perfil biobibliogràfic d'aquest interessant personatge, conegut popularment amb el renom *La Panadera*. Home de tendència progressista i anticlerical, ben dotat per a l'estudi i d'una gran curiositat intel·lectual que satisfesia amb nombroses lectures, va intentar obtenir el títol de mestre, cosa que, finalment, no aconseguí, sembla que per raons ideològiques. No obstant, durant la guerra civil espanyola de 1936-1939, va fer classes a Benidorm. Bon coneixedor del món de la mar i de la pesca, com evidencien les seues poesies, decidí anar a treballar a l'almadrava de Huelva, lloc on morí. La seua producció literària conservada es limita tan sols a tres composicions poètiques: *El sarg vell*, *La barca de l'Illa* i *L'abundància*, datables molt probablement entre finals dels anys vint i primers dels trenta. A pesar d'això, la considerable perfecció constructiva d'aquests poemes pot fer bona la hipòtesi que aquests textos no siguin els únics exponents literaris de l'autor. De les tres obres esmentades, *El sarg vell* és, sense dubte, el més interessant per la gràcia i enginy que traspuja, des d'un punt de vista temàtic, i per tractar-se d'un text molt aconseguit des de la perspectiva formal, la qual cosa explica que s'haja popularitzat bastant entre la gent de Benidorm. El poema narra el final tràgic d'un sarg vell, que, esperonat per la idea d'un canvi en la seua situació vital, abandona la punta del Castell, on havia habitat plàcidament des de sempre, per a traslladar-se al racó de l'Oix. A mitjan trajecte, es troba amb un llobarro que es presta a acompanyar-lo i a donar-li conversa. Entretinguts els dos peixos en un animat debat sobre qui dels dos sap més de pesqueres, en el qual el sarg vell es vanta de ser-ne el millor coneixedor, cau aquest en el rall de pesca del ti Toni Navarro, alhora que l'astut llobarro aconsegueix salvar-se amagant-se sota l'arena. La composició, formada per tretze quartetes heptasil·làbiques en cada una de les quals rimen en consonant el primer vers amb el quart i el segon amb el tercer, té un evident contingut didacticomoral: per una part, "que no es moga qui bé està" i, per altra, mai no es boventar-se de saber-ho tot, perquè, quan menys ho esperem, descobrim que ignoràvem alguna cosa important.

El sarg vell

*De la punta del Castell,
d'a on era rei i senyor,
vivint allí a la frescor,
vullgué emigrar el Sarg Vell.*

*Arreplegà l'equipatge
i es despedí molt plorós
de la Tortuga i el Gos
i al punt emprengué el viatge.*

*En aplegar a l'Alguer
s'encontrà l'amic Llobarro,
que en oferir-li un cigarro
li preguntà molt lleuger:*

*—A on vas determinat
carregat en un caixó?
I li contestà: —Al Racó,
vaig a canviar d'estat.*

*—Pues mira, anem cap allà,
i si a cas el temps em manca,
d'enfront de la Casa Blanca
me'n tornaré cap ençà.*

*Per a passar el camí sense sentir-lo
xarrant anaven de quant en quant
i el Llobarro digué així:*

*—Vols jugar-te que conec
més peixqueres que no tu?
En la mar no hi ha ningú
que sàpia les que jo sé.*

*—Coneixes la llampuguera?
—Qui no coneix eixe art?
De vore-lo estic ja fart.
—I els tirs, la bonyitolera,*

*la tarrafa i l'artó, el bou,
les peces de batre?
—Xe, xe, calla . M'a quin atre,
vindré'm en esta cançó!*

*Tots els que ixen a peixcar
sé si peixquen a la canya,
al raoret, a l'aranya,
al besuc o al calamar.*

I torbat en la xarrà,

*en estar prop del Racó,
es veuen de sopetó
copats per una rallà.*

*Mes el Llobarro, sabut,
en l'arena s'ha colgat
i d'allí dins amagat
al Sarg li pregunta astut:*

*—Coneixes este ball?
—Confesse que no Llobarro.
—Pues eixe és Toni Navarro
que t'ha copat en el rall.*

La barca de l'Illa, formada per tretze quartetes heptasil·làbiques, desenvolupa, amb brevetat i senzillesa, el tema del treball dels pescadors, sense que hi manque la nota irònica, al final, amb una al·lusió al repartiment desigual de la pesca a benefici del patró.

La barca de l'Illa

*Sobre una estora velleta,
els de la barca de l'Illa
estant comptant calderilla
per si ix alguna pesseta.*

*En el moment que la guipa,
seguidament l'evapora
pels badallets de l'estora
el patró, que fuma en pipa.*

*Han varat, era de nit,
per aplegar matinet,
pensant almorzar gerret,
que està superior rostit.*

*Mes que feia trepitjoli
no molt bona corrent,
ha eixit estupendament
quan han fet el primer bol.*

*Cinc arroves de gerret
i un ranxo de calamar:*

*ja està segur l'almorzar:
—Pots encendre el foc, xiquet!*

*Bolegen sense parar
i com entra mal carís,
apleguen al que fa sis
i salpen per a tornar.
La tarea està cumplida,
i mirant tots per la pell,
l posen proa al Castell
aramant els remes en seguida.*

*Encara falta una milla,
ja els divisen des del poble,
i es forma en la platja rogle
pues ve la barca de l'Illa.*

*Atraquen a un recalmó,
estan ja tots preparats:
—A l'aigua! Porteu parats,i
vaja amunt del tiró.*

*Cavallers! El peix es corre:
A com paguen el gerret?
—Canta a vint-i-un quinzet!
Toca migdia en la torre.*

*I se'n van tots a dinar,
dormir hasta allà a les tres
per anar-se'n poc después,
a lo millor a comptar.*

*I el personal s'amotina
perquè el gandul del patró
s'ha fet la part de lleó:
És costum partir aixina!*

Finalment, *L'abundància*, més irregular formalment i menys aconseguit, és un brevíssim poema on, amb l'habitual sentit de l'humor, l'autor desenrotlla el tema dels problemes que es deriven de posseir qualsevol cosa en excés: qui té poc, en poc es conforma, mentre que qui té molt mai no sap què triar. (Revisat, 8-11-16).